

**Webinaari:**

# **TURVALLISUUSASIAKIRJA TOIMINNAN TUKENA**

**12.5.2020 klo 17-19**



**Vesa Kälviäinen**



**Tero Savolainen**



**Niko Nieminen**



# Turvallisuusasiakirja uimakoulutoimintaan

Tero Savolainen & Vesa Kälviäinen  
Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto  
[www.suh.fi](http://www.suh.fi)



# Turvallisuusasiakirja

- Turvallisuusasiakirja on palveluntarjoajan kirjallinen kuvaus siitä, miten palvelun turvallisuus on järjestetty / järjestetään.
- Turvallisuusasiakirjassa kuvataan palvelun oleelliset asiat ja toimet, jotta palvelu voidaan järjestää turvallisesti:
  - vaarat ja vaaran paikat
  - toimenpiteet riskien hallitsemiseksi
  - hätätilanteisiin varautuminen
  - ”turvalliset askelmerkit toiminnan toteuttamiseksi”
- Turvallisuusasiakirja käytännössä kokoaa yhteen palveluun liittyvät turvallisuusasiat ja auttaa palveluntarjoajaa turvallisuuden jatkuvassa parantamisessa.
- Turvallisuusasiakirja on ensisijaisesti **palveluntarjoajan oma työkalu** – ei viranomaisia varten tehty dokumentti. Turvallisuusasiakirja pitää toimittaa Tukeisiin vain, jos sitä erikseen pyydetään.
- Turvallisuusasiakirjan sisältö on määritetty ns. turvallisuusasiakirja-asetuksessa  
(Valtioneuvoston asetus eräitä kuluttajapalveluja koskevasta turvallisuusasiakirjasta 1110/2011).

Milloin palvelu on  
Kuluttajapalvelu –  
Kuluttajaturvallisuus  
lain alainen palvelu?

## Perusteita ja taustaa:

Milloin palvelu on  
Kuluttajapalvelu –  
Kuluttajaturvallisuuslain  
alainen palvelu?

Kuluttajapalvelulla tarkoitetaan palvelua, jota tarjotaan pääasiassa yksityishenkilöille käytettäväksi vapaa-ajalla, harrastuksissa tai muissa aktiviteeteissa.

Kuluttajapalveluita ovat esimerkiksi:

- huvipuistot ja tivolit
- leikkipuistot ja niihin rinnastettavat sisäleikkipaikat
- kuntosalit
- kauneudenhoito- ja kehonmuokkauspalvelut
- **uimahallit ja kylpylät**
- **uimarannat**
- hiihtokeskusten palvelut
- ohjelmapalvelut, esim. seikkailupalvelut tai moottorikelkkasafarit
- ratsastuspalvelut
- yleisötapahtumat
- kuluttajille suunnatut tavaroiden vuokrauspalvelut, esim. mökin, urheiluvarusteiden tai työkalujen vuokraus.

# Huomioitavaa

Yhdistyksen tms. tarjoama palvelu ei ole kuluttajapalvelu, jos sitä tarjotaan ainoastaan yhdistyksen omille jäsenille muussa kuin elinkeinotoiminnassa.

Esimerkiksi urheiluseuran järjestämä jumppa ei ole kuluttajapalvelu, jos siihen voivat osallistua vain seuran jäsenet, eikä toiminnalla tavoitella merkittävää taloudellista hyötyä.

# Tarkemmin...

## Kuluttajaturvallisuuslain soveltaminen uimaseuroihin tai vastaaviin toimijoihin laajemmin

Kuluttajaturvallisuuslakia sovelletaan lain 3 § 3 mom. mukaan yhdistystoimintaan, jos yhdistys tarjoaa palveluja myös muille kuin yhdistyksen jäsenille tai toiminta katsotaan elinkeinotoiminnaksi.

Kuluttajaturvallisuuslain soveltumiseen seuratoimintaan liittyy siis kaksi kysymystä:

1. Järjestetäänkö toimintaa myös muille kuin omille jäsenille?
2. Onko seuratoiminnassa tms. kyse elinkeinotoiminnasta?

# Ja vielä...

Kyse on kokonaisarvioinnista, jossa tulee ottaa huomioon useita tekijöitä. Tällaisia huomioon otettavia tekijöitä on mm:

- ammattimaisuus
- taloudellinen tulos
- palvelun tarjontatiheys ja voitontavoittelumotiivi

**Toiminnalta ei edellytetä pitkää kestoaikaa, ja sen ei tarvitse olla ympärivuotista tai kokopäiväistä. Elinkeinojen harjoittaminen ei tarkoita vääjäämättä taloudellisen voiton tavoittelemista**



# Turvallisuusasiakirja uimakoulutoiminnasta (altaaseen tai rantaan)

1. Palvelun tarjoajan nimi, kotipaikka ja yhteystiedot
2. Turvallisuusasioista vastaavat
3. Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset
4. Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi
5. Ohjeet erilaisia kohdan 3 mukaisesti ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten
6. Palvelun tarjoamisessa mukana olevien turvallisuusasioihin liittyvä perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä mahdolliset pätevyys- ja koulutusvaatimukset
7. Palvelussa käytettävät tilat, rakenteet, välineet, reitit, eläimet, henkilösuojaimet ja muu tarpeisto sekä niitä ja niiden huoltoa ja kunnossapitoa koskevat vaatimukset
8. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset
9. Palvelun suurin mahdollinen turvallinen asiakasmäärä eri olosuhteissa sekä palveluun osallistuvien terveydentilaa, fyysistä kuntoa, kokemusta, koulutusta ja muita vastaavia seikkoja koskevat vaatimukset
10. Palvelun vaikutuspiirissä olevien muiden kuin asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi tarpeelliset toimenpiteet
11. Miten erilaiset onnettomuus-, vaara-, ja vahinkotilanteet kirjataan ja miten näin kerättyä tietoa käytetään hyväksi turvallisuuden kehittämisessä
12. Menettely kuluttajaturvallisuuslain 8 §:ssa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamiseksi
13. Miten suunnitelmaan sisältyvät tiedot saatetaan palvelun tarjoamisessa mukana olevien tietoon
14. Mitä kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (613/2004) säädettyjä tietoja annetaan palveluun osallistuville ja palvelun vaikutuspiirissä oleville ja miten nämä tiedot annetaan.

# 1.

Palvelun tarjoajan nimi, kotipaikka  
ja yhteystiedot. Mitä palveluita  
turvallisuusasiakirja koskee

---

# Palvelun tarjoajan nimi, kotipaikka ja yhteystiedot Mitä palveluita turvallisuuksiakirja koskee

---

Teron ja Vesa Uimakoulu

Paikka: Uimahalli Suhina, Suhilantie 5

Yhteystiedot:

Tero xxx-xxx xxx

Vesa xxx- xxx xxx

T &V Uimakoulu tarjoaa uimakoulutoimintaa Uimahalli Suhinan tiloissa. Tässä turvallisuuksiakirjassa käydään läpi toiminnan turvallisuuden takaamiseksi tehtävät toimenpiteet.



2.

Turvallisuusasioista vastaavat  
“vastuuhenkilöt”

---

# Turvallisuusasioista vastaavat

---

Tero Savolainen xxx - xxx xxx

- Ensiapu- ja pelastusvälineet ylläpito
- Työntekijöiden koulutukset
- **Työntekijöiden riittävä**
  - Pelastuskyky
  - Tieto (kohde)
  - Osaaminen (kohde)



Vesa Kälviäinen xxx - xxx xxx

- Uusien uimaopettajien perehdytys
- Turvallisuusasiakirjan päivittäminen
- Onnettomuuksien ja läheltä piti -tilanteiden seuranta ja läpikäynti

# 3.








Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

---

# Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

---

## Palvelun aikana

1. Ohjattujen leikkien aikana tapahtuvat kolhut → haavat, tärähdykset, venähdykset, hukkuminen 
2. Vapaa-ajalla tapahtuvat kolhut → haavat, tärähdykset, venähdykset, hukkuminen 
3. Uimarin liukastuminen → haavat, tärähdykset, murtumat, hukkuminen 
4. Uimarin osuminen pohjaan (hypyt & sukellukset) → haavat, murtumat, niskavammat, tärykalvon puhkeaminen, hukkuminen 
5. Uimarin katoaminen → haavat, murtumat, niskavammat, tärykalvon puhkeaminen, pahin skenaario hukkuminen 
6. Heikkouimari uintisyvyisessä vedessä → hukkuminen 
7. Allasalueen evakuointi → uimarin katoaminen, haavat, tärähdykset, murtumat, hukkuminen 

# 4.

Toimenpiteet vaarojen  
poistamiseksi tai tapaturmien ja  
onnettomuuksien ennalta  
ehkäisemiseksi



---

# Toimenpiteet vaarojen poistamiseksi tai tapaturmien ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi

---

- Toiminnan suunnittelu huomioiden mahdolliset vaaratilanteet
- Yhteiset pelisäännöt ja toimintamallit ohjaajien kesken
- Yhteiset pelisäännöt ja toimintamallit ryhmän kesken
- Ryhmän valvonta
- Vanhempien tiedottaminen

---

# Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

---

1. **Ohjattujen leikkien aikana tapahtuvat kolhut** → Säännöt, joilla vältetään kolhuja, valvonta, vauhdin rajoittaminen, sääntöjen muokkaaminen
2. **Vapaa-ajalla tapahtuvat kolhut** → Säännöt välttämään kolhuja, valvonta, vauhdin rajoittaminen, sääntöjen muokkaaminen
3. **Uimarin liukastuminen** → Ennakoidaan ja pyritään välttämään valvonnalla ja säännöillä, valvonta
4. **Uimarin osuminen pohjaan (hypyt & sukellukset)** → Hypyt vain sallituilta paikoilta, sukellukset riittävän syvässä vedessä. Hyppääminen ja sukeltaminen tehdään valvotusti ja kontrolloidusti esim.uimaopettajan merkistä.
5. **Uimarin katoaminen** → Ennakoidaan ja pyritään välttämään ohjeistamalla vanhempia aikatauluista ja kokoontumispaikoista, valvomalla ryhmää ja tarkistamalla osallistujien lukumäärä tasaisin väliajoin.
6. **Heikkouimari syvällä** → Ennakoidaan ja pyritään välttämään valvonnalla, säännöillä, tilarajauksilla, turvaohjeistuksilla.
7. **Uimahallin evakuointi** → tutustaan uimahallin pelastussuunnitelmaan ja toimitaan sen ohjeiden mukaisesti vastaten ensisijaisesti oman ryhmän turvallisuudesta.

# 5.

Ohjeet erilaisia kohdan 3 mukaisesti  
ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja  
vahinkotilanteita varten

---

# Kuinka toimitaan vaaratilanteissa

---

**Jos ryhmän toimintaan osallistuvalla tapahtuu ohjauksen aikana onnettomuus, jolloin hän on itse kykenemätön toimimaan oman turvallisuutensa varmistamiseksi, toimintamalli on seuraava:**

- Ryhmän ohjaaja tekee yleisen hälytyksen avun saamiseksi paikalle ja aloittaa tarvittavat pelastustoimet avun tarpeessa olevan uimarin saamiseksi pois vedestä
- Toinen uimaopettaja, uinninvalvoja tms. henkilö ottaa muun ryhmän haltuunsa ja vie heidät pois tapahtumapaikalta.
- Uinninvalvoja vastaa avun hälyttämisestä sekä ohjaamisesta tapahtumapaikalle
- Evakuoinnin tapahtuessa toiminta ohjautuu uimahallin turvallisuusasiakirjan ohjeistuksen mukaisesti.

---

# Kuinka toimitaan vaaratilanteissa

---

1. **Uimari kadonnut** → Ryhmän valvonta, etsijät (allasalue, puku- ja pesutilat, kuulutus)
2. **Uimarin liukastunut** → Ryhmän valvonta, tarvittava ensiapu
3. **Uimarin osuminen pohjaan (hyyt & sukellukset)** → Ryhmän valvonta, tarvittava ensiapu
4. **Ohjattujen leikkien aikana tapahtuvat kolhut** → Ryhmän valvonta, tarvittava ensiapu
5. **Vapaa-ajalla tapahtuvat kolhut** → Ryhmän valvonta, tarvittava ensiapu
6. **Heikkouimari syvällä** → Ryhmän valvonta, pelastustoimet, ensiapu
7. **Uimahallin evakuointi** → Oma ryhmä kasaan. Toiminta uimahallin ohjeistuksen mukaisesti.

# 6.

Palvelun tarjoamisessa mukana olevien turvallisuusasioihin liittyvä perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä mahdolliset pätevyys- ja koulutusvaatimukset

---

## Palvelun tarjoamisessa mukana olevien turvallisuusasioihin liittyvä perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä mahdolliset pätevyys- ja koulutusvaatimukset

---

- Uusille uimaopettajille järjestetään perehdytys toiminnan turvallisuuteen lähettämällä heille etukäteen turvallisuusasiakirja ja käymällä se heidän kanssa läpi työpisteessä ennen töiden alkua.
- Lisäksi uimaopettajien tulee osallistua vuosittaiseen uimahallin trimmikoulutukseen ja suorittaa sekä PPE että pelastussuorite
- Pätevyysvaatimukset: uimaopettajakoulutus sekä suoritettu ensiapukoulutus (EA1 tai vastaava)
- Uimaopettajat testataan ohjaajien pelastussuoritteella ennen työsopimuksen kirjoittamista. Suorite tulee tehdä hyväksytysti

# 7.

Palvelussa käytettävät tilat,  
rakenteet, välineet



---

# Palvelussa käytettävät tilat, rakenteet, välineet

---

Uimaopetus tapahtuu Uimahalli Suhinan tiloissa. Tilojen kunnosta ja huollosta vastaavat uimahallin huoltomiehet.

Jos opetustiloissa tai välineissä huomataan turvallisuutta vaarantavia tekijöitä, tulee niistä ilmoittaa paikalla olevalle uinninvalvojalle.

Tilanteissa, joissa uimahallin evakuointi on tehtävä, toiminta tapahtuu uimahallin turvallisuusasiakirjan ohjeistuksen mukaisesti ja evakuoinnista vastaa uimahallin uinninvalvoja.



# Uimahalli Suhina



 = pelastusväline

# 8.

Palvelun tarjoamiseen liittyvät  
olosuhderajoitukset

---

# Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset

---

Tähän kohtaan voidaan lisätä rajoitukset, jotka estävät uimaopetustoiminnan.

- Esim. vedenlaatuun liittyvät haasteet.
- Rantauimakouluissa sääolosuhteet
- Muuta?

# 9.

Palvelun suurin mahdollinen turvallinen asiakasmäärä eri olosuhteissa, sekä palveluun osallistuvien terveydentilaa, fyysistä kuntoa, kokemusta, koulutusta ja muita vastaavia seikkoja koskevat vaatimukset

---

Palvelun suurin mahdollinen turvallinen asiakasmäärä eri olosuhteissa sekä palveluun osallistuvien terveydentilaa, fyysistä kuntoa, kokemusta, koulutusta ja muita vastaavia seikkoja koskevat vaatimukset

---

Turvallisuuden takaamiseksi ryhmäkoot pidetään SUH:n suosituksen mukaisina

- 10 uimataidotonta/uimaopettaja
- 15 uimataitoista/uimaopettaja.
- Paikalla vastuuopettajan lisäksi ohjaaja.
- Perjantaina tekniikkaryhmissä ryhmäkoot rajatun opetustilan vuoksi viisi uimaria/ryhmä
- Terapia-altaassa ryhmäkoot 7 uimaria/ryhmä

Uimakouluryhmiä kasatessa huomioidaan ennalta määrätyt soveltuvuusvaatimukset ryhmiin. Tarvittaessa uimari pyritään siirtämään toiseen ryhmään, jos ei pärjää ensisijaisessa ryhmässään

- Veteentotteluryhmä -> ei ennakkotaitoja
- Alkeisryhmä → kastautuminen, vedessä liikkumistaidot
- Taitoryhmä → 25m uimataito + muutaman metrin pituussukellus isossa altaassa.

Opetukseen vaikuttavat sairaus- ja terveys-, tms. tiedot tulee vastaavan uimaopettajan käydä läpi ennakkotietokaavakkeista siltä osin, kun ne ovat sinne kirjattu.



# 10.

Palvelun vaikutuspiirissä olevien  
muiden kuin asiakkaiden  
turvallisuuden varmistamiseksi  
tarpeelliset toimenpiteet

---

Palvelun  
vaikutuspiirissä olevien  
muiden kuin  
asiakkaiden  
turvallisuuden  
varmistamiseksi  
tarpeelliset  
toimenpiteet

---

- Uimakouluista tiedotetaan muita asiakkaita opastein, tiedottein, **sekä mahdolliset allastilan kuulutuksen uimakouluryhmän alkaessa.**
- Uimakoulun käyttämä allastila rajataan pois muusta käytöstä opetuksen ajaksi



# 11.

Miten erilaiset onnettomuus-, vaara-, ja vahinkotilanteet kirjataan ja miten näin kerättyä tietoa käytetään hyväksi turvallisuuden kehittämisessä

---

Miten erilaiset onnettomuus-, vaara-, ja vahinkotilanteet kirjataan ja miten näin kerättyä tietoa käytetään hyväksi turvallisuuden kehittämisessä

---

- Kaikista tilanteista kirjataan raportti tapahtuman jälkeen. Samalla infotaan turvallisuudesta vastaavaa henkilöä tapahtuneesta.
- Turvallisuusvastaava reagoi jokaiseen vaaratilanteeseen tarvittaessa heti tai tilannekohtaisesti viikoittain tiimipalaverissa

# 12.

Menettely kuluttajaturvallisuuslain 8  
§:ssa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden  
noudattamiseksi

---

## Menettely kuluttajaturvallisuuslain 8 §:ssa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamiseksi

---

- Kaikki vaaratilanteet (läheltä piti -tilanteet), tapaturmat ja onnettomuustiedot kirjataan raporttiin. Raportissa kuvataan paikka, mitä on tapahtunut, tapahtumapäivä sekä mitä toimenpiteitä on tehty/**suunniteltu tehtäväksi**, ettei tapahtuma toistu.
- Kaikki tietoon tulleet vakavat onnettomuudet / ”**läheltäpiti tilanteet**” ilmoitetaan **kohtuullisen ajan kuluessa** Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kirjaamoon, Tukesin tarkoitukseen laatimalla kaavakkeella (toiminnanharjoittajan ilmoitus vaarallisesta palvelusta)

# 13.

Miten suunnitelmaan sisältyvät tiedot  
saatetaan palvelun tarjoamisessa  
mukana olevien tietoon

---

# Miten suunnitelmaan sisältyvät tiedot saatetaan palvelun tarjoamisessa mukana olevien tietoon

---

- Turvallisuusasiakirja käydään **työntekijöiden kanssa läpi aina uimakoulukauden alussa: 1-2 x / vuosi** pelastuskoulutuksen yhteydessä.
- Liitteenä olevaan listaan kirjataan henkilöt, jotka ovat olleet mukana.
- Uusille uimaopettajille järjestetään perehdytys toiminnan turvallisuuteen lähettämällä heille etukäteen turvallisuusasiakirja ja käymällä se heidän kanssa läpi työpisteessä ennen töiden alkua.

# 14.

Mitä kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (613/2004) säädettyjä tietoja annetaan palveluun osallistuville ja palvelun vaikutuspiirissä oleville ja miten nämä tiedot annetaan.

---

Mitä kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (613/2004) säädetyt tiedot annetaan palveluun osallistuville ja palvelun vaikutuspiirissä oleville ja miten nämä tiedot annetaan.

---

- Kurssille ilmoittautuneille lähetetään ennen kurssin alkua tiedote, jos kerrotaan toiminnan turvallisuuteen liittyvistä käytänteistä. Aikataulu, kokoontumispaikat, sekä uimakoulun säännöt.
- Uimakoulun kurssien osallistumisvaatimukset tuodaan esille uimakoulun mainonnan yhteydessä sekä kurssille ilmoittautuessa.
- Uimahallin asiakkaita tiedotetaan uimakoulutapahtumista tiedottein uimahallin tiedoteseinällä



# Turvallisuusasiakirja varmistaa toimintasi turvallisuuden

- Varmista että opetustila on turvallinen uimakoulutoimintaan
- Huomioi erilaisten yksilöiden turvallisuuden uimaopetuksessa
- Opetettavan ryhmän turvallisuus, mitä asioita huomioit?
- Ennakoi mahdolliset vaaratilanteet, pelastustoimet
- Toimenpiteet avun hälyttämiseen ja ensiavun aloittamiseen
- Tiedä myös roolisi toimipisteen hälytysketjussa (uimahalli, kylpylä)
- Muista jälkipuinnin tärkeys

# Vesan vinkki turvallisuusasiakirjan tekemiseen

## Palveluntuottaja

Älä tee/toteuta turvallisuusasiakirjaa itse, tee se yhteistyössä työntekijöiden kanssa.

Varmasti parempi ja samalla sitoutat työntekijöitä heti paremmin turvalliseen ja fiksuihin toimintatapoihin

# Uimataitoviikon ilmaiset webinaarit

11.5. Vedenpelko oppimisen esteenä / Minni Ukonsaari

12.5. Turvallisuusasiakirja toiminnan tukena / Vesa Kälviäinen

13.5. Junior Lifesaver kerhotoiminta / Sauli Suominen

14.5. Krooliuinti uimaopettajan näkökulmasta / Sebastian Dannberg

15.5. Varhaisiän uimaopetus / Anneli Toivonen

[www.suh.fi/webinaarit](http://www.suh.fi/webinaarit)



# SUH:n sosiaalinen media

Facebook: [@uimataito](#) & [@viisaastivesilla](#)

Instagram: [@viisaastivesilla](#)

Twitter: [@SUH FI](#)

Youtube: [Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto](#)

# SUH:n uutiskirje / Verkkosuhina

[www.suh.fi/verkkosuhina](http://www.suh.fi/verkkosuhina)

